

Haulikkoammunnasta harrastus

OTA TÄSTÄ!

Tuhti tietopaketti
uudelle harrastajalle!

Lajit - Radat - Varusteet - Vinkit ...

Sellier & Bellot

Olympialaisten hopeamitalisti Marko Kempainen käyttää Sellier & Bellotin Gold Medal-patruunoita harjoituksissa ja kilparadoilla. UUTUUTENA SPORTING-ammuntaan Parcours 28g 2,5 mm -patruuna. Sellier & Bellotin valikoimasta löytyy juuri sinulle sopiva patruunatyyppi kävitpä sitten metsällä tai kilparadoilla. Kysy nyt Sellier & Bellotin huippupatruunoita urheiluliikkeestäsi.

Remes

ASELIKE MARKUS REMES OY
MAAHANTUONTI - TUKKUMYYNTI

Pappilantie 2 90460 OULUNSALO puh. (08) 520 9999, fax (08) 520 9919
www.remes.fi, sähköposti: markus.remes@remes.fi, pasi.ojala@remes.fi

Kiekonsärkemisestä sinulle harrastus!

Suomen Ampumaurheiluliiton haulikkojaosto haluaa tällä esitteellä kertoa haulikkoammunnasta harrastuksesta.

Löydät tietoa siitä, millaisia varusteita haulikkoampuja tarvitsee, mitä aloittelevan ampujan on hyvä tietää mm. radoista, aseista ja kiekkoista, sekä mitä eroa on eri haulikkolajeilla. Lisäksi valotamme haulikkoammuntaa sekä harrastajan, metsästäjän että huippu-urheilijan näkökulmasta.

Pyrimme antamaan lukijalle hyvät edellytykset arvioida, sopisiko haulikkoammunta omaksi harrastukseksi.

Uuden harrastajan ei tarvitse osata ampua ennestään. Monet ampumaseurat järjestävät haulikkoammunnan opastusta. Ratoja on eripuolilla Suomea ja alueellinen jakautuma on melko hyvä. Tietoa seuroista ja radoista löydät tästä esitteestä. Monella seuralla on myös omat kotisivut, joiden linkit löydät Suomen Ampumaurheiluliiton SAL:n sivuilta: www.ampumaurheiluliitto.fi

luliiton SAL:n sivuilta: www.ampumaurheiluliitto.fi

Haulikkoammunnan suosio on kasvanut erityisesti arvokisamenestysten myötä. Haulikkoampujamme ovat viime vuosina saavuttaneet useita arvokisamenestyksiä. Edustusampujamme ovat tuoneet MM- tai EM-mestruuksia sekä muita mitalisijoituksia kansainvälisiltä areenoilta, hienoimpana saavutuksena Marko Kempaisen hopeamitali Ateenan olympialaisissa.

Kaikkien ei kuitenkaan tarvitse tähdätä huipulle tai kilpaarenoille. Haulikkoammunta on myös erittäin hyvä ja tehokas rentoutumiskeino. Se on myös hyvin sosiaalinen harrastus. Toisten ampujien kanssa vaihdetaan kuulumisia. Radalla unohtuvat pian kaikki arjen kiireet. Tämän ovat huomanneet monet kiireiset johtajatkin kiekkoja särkiessään. Viihtyisä ampumarata on virkistymispaikka myös koko perheelle. Radat sijaitsevat yleensä kaukana kaupunkien keskustoista

Metsästyksestä urheiluammuntaan

Haulikkoammunnalla on pitkät perinteet, sillä metsästys on ollut aikaisemmin jopa monelle elinkeino. Sittemmin metsästyksestä on muodostunut hyvin laajojen kansalaispiirien luonnonläheinen harrastus. Monelle metsästystä harrastavalle on rata-ammunnasta tullut lähes metsästyksen korvike. Aloittelevalle metsästäjälle ampumaharjoittelu on suorastaan välttämättömyys. Haulikkoradalla ei suoranaisesti opita metsästmään, mutta radalla opitaan aseiden käsittelyä ja hiotaan ampumataitoja sekä hyviä osumia. Radalla osumien kohteena ovat savikiekat, joiden lentoradat vaihtelevat lajista riippuen. Radalla harjoittelu antaa metsästäjälle itseluottamusta ja varmuutta. Kun ase on tuttu ja osumissa varmuutta, vähenevät vahingot ja riistan haavoittumiset.

luonnon keskellä. Kilpailuissa ollaankin usein mukana koko perheen voimalla jännittämässä ja nauttimassa ampumaurheilun viehätystä.

Tässä esitteessä olemme pyrkineet monipuoliseen lajin esittelyyn. Kaikkiin kysymyksiisi et ehkä kuitenkaan löydä vastausta. Siksi onkin tärkeää, että

tullessasi uutena harrastajana radalle, kysyt rohkeasti muilta ampujilta neuvoja ja ohjeita. Kaikki ovat valmiita opastamaan, vaikka eivät ehkä pyytämättä neuvojaan tyrkytä.

Haulikkoammunnan parissa viihtyy moni suomalainen rentoutuen ja virkistyen - niin varmasti sinäkin. □

Esitteestä löydät:

Lajit	4
Varusteet	7
Aseet	8
Patruunat	9
Aseiden huolto ja turvallisuus	10
Ampumaradat	11
SAL:n nuorisotoiminta	12
Nuori ampuja huipulta	13
Harrastetoiminta	14
Haulikkoammunnan historiaa	15
Urheilukoulu	16
Käytännön vinkkejä aloittelijalle	17
Tavoitteena Peking	18
Metsästäjät ja haulikkoammunta	20

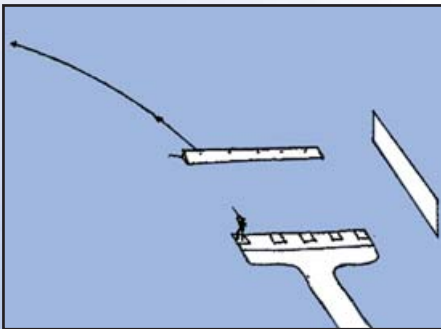
SAL:n haulikkolajit

SAL:n haulikkolajeihin kuuluu neljä traplajia, yksi skeetlaji ja kaksi sportinglajia. Seuraavassa lyhyt kuvaus eri lajeista.

Traplajit

Yhteistä kaikille traplajeille on, että niissä ammutaan ampujan edestä poispäin lentäviä kiekkoja. Viisi ampumapaikkaa sijaitsevat rinnakkain n. 3 metrin välein 15 metrin päässä heitinhaudasta. Heitinhaudasta on ampumatasen alapuolella ja haudas on yhdestä viiteentoista heitintä, riippuen lajista. Jokainen ampuja menee omalle ampumapaikalleen. Kukin ampuu keran vuorollaan, jonka jälkeen kaikki siirtyvät yhden aseman eteenpäin. Näin kierretään, kunnes koko sarja on ammuttu. Omalla vuorollaan ase ladataan, nostetaan olkapäälle piippu suunnattuna ampumasuuntaan ja kutsutaan kiekko "huutamalla" mikrofooniin. Laukaus on osuma, kun kiekosta irtoaa silmin havaittava pala. Yhteen kilpailu/harjoitussarjaan kuuluu yleensä 25 kiekkoa (tai kaksoiskiekkoa).

Trap

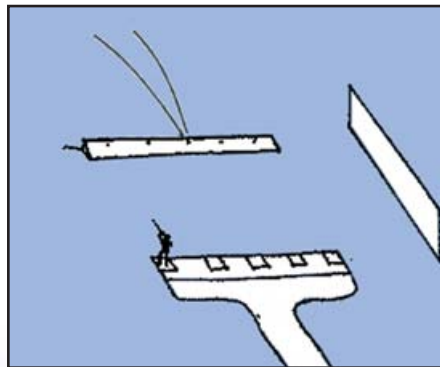
Trapissa kukin ampuja ampuu oman ampumapaikkansa edestä lähtevää kiekkoa, jonka lentosuuntaa ja korkeutta hän ei tiedä etukäteen. Jokaista ampumapaikkaa kohti on heitinhaudassa kolme heitintä. Kiekko lähtee välittömästi ampujan kutsusta jostain näistä kolmesta heittimestä ja se voi lentää ampumasuuntaan nähden 0-45 asteen kulmassa, joko oikealle tai vasemmalle. Kiekon korkeus voi vaihdella yhden ja neljän metrin välillä. Lentomatka on 76 metriä. Kiekolla on lähtönopeutta

noin 150 km/h. Ampujalla on kaksi patruunaa jokaista kiekkoa kohden. Osumasta saa yhden pisteen.

Trapradan elektroniikka huolehtii siitä, että sarjan loputtua jokaiselle ampujalle on heitetty satunnaisessa järjestyksessä kaksoikymmentäviisi lentoradaltaan samanlaista kiekkoa.

Trap on ollut olympialaji vuodesta 1908. Aikaisemmin siitä käytettiin nimitystä olympiatrap, jota vieläkin kuulee käytettävän.

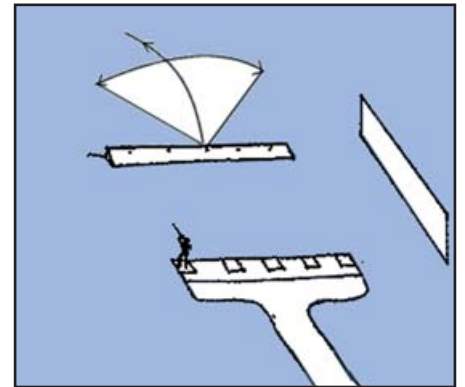
Kaksoistrap

Kaksoistrapissa tai kansanomaisesti "tuplissa" tai "tuplatrapissa" heitetään heitinhaudasta yhtä aikaa kaksi ampujasta poispäin menevää kiekkoa. Ampuja lataa kahdella patruunalla, joilla hän ampuu molempia kiekkoja. Kiekot lentävät ennalta määrätyissä kulmissa ja korkeuksissa ja ne lähtevät sekunnin sisällä ampujan kutsusta keskellä heitinhaudasta olevasta kahdesta heittimestä yhtäaikaan. Lentokulmat ja -korkeudet riippuvat käytettävästä asetuksesta, joita on kolme erilaista. Kiekkojen lentomatka on 55 metriä ja niiden lähtönopeus on noin 125 km/h. Molemmat laukaukset tuomitaan erikseen, näin ollen yhdestä suorituksesta voi saada joko 0, 1 tai 2 pistettä riippuen osumien määrästä.

Myös kaksoistrap on olympialaji (miehet).

Automaattitrap

Automaattitrap muistuttaa hyvin paljon trapia, mutta se toteutetaan yhdellä ns. automaattiheittimellä kun trapradalla käytetään viittätoista kiinteää heitintä. Automaattitrapissa ammutaan keskeltä heitinhaudasta heitettävää kiekkoa, jonka lentosuunta ja korkeus vaihtelee jatkuvasti. Kiekko lähtee välittömästi ampujan kutsusta ja se voi lentää ampumasuuntaan nähden 0-45 asteen kulmassa, joko oikealle tai vasemmalle. Kiekon korkeus voi vaihdella yhden ja neljän metrin välillä. Lentomatka on 75 metriä. Kiekon lähtönopeus on noin 150 km/h. Ampujalla on kaksi patruunaa jokaista kiekkoa kohden. Osumasta saa yhden pisteen.

Automaattitrap ei ole olympialaji.

Kansallinen trap

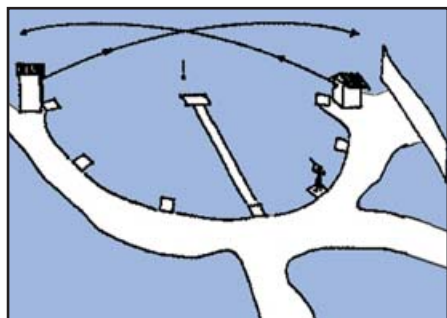
Kansallinen trap on yleisin Suomessa harastettu traplaji ja sen harjoittelu luo hyvän pohjan muille traplajeille. Toisinaan lajille käytetään myös nimitystä ykköstrap, 1-trap.

Myös kansallisessa trapissa käytetään yhtä heitintä. Heitinhaudasta heitettävän kiekon lentosuuntaa ei ampuja etukäteen tiedä. Kiekko lähtee välittömästi ampujan kutsusta ja se voi lentää ampumasuuntaan nähden 0-30 asteen kulmassa, joko oike-

alle tai vasemmalle. Kiekon korkeus on kansallisessa trapissa aina vakio, noin 3 metriä. Lentomatka on 50 metriä. Kiekon lähtönopeus on noin 100 km/h. Ampujalla on käytettävissään yksi patruuna jokais- ta kiekkoa kohden.

Skeet

Skeetrata on puoliympyrän muotoinen. Sen kaarella vasemmassa päässä on korkea heitintorni ja oikeassa päässä matala. Tornien välinen etäisyys on noin 36 m. Kiekot heitetään korkeasta tornista noin 3 m korkeudelta vinosti kohti matalaa tornia ja vastaavasti matalasta tornista noin 1 m korkeudelta kohti korkeaa tornia. Kiekot lentävät aina samalla tavalla. Kiekkojen lentonopeus on noin 90 km/h ja lentopi- tuus 65- 67 m. Sallittu ampuma-alue on n. tornien välinen matka. Ampumapaikat, joita on kahdeksan, ovat puoliympyrän kaarella, siten että 1 paikka on korkean tornin juurella ja paikka 7 on matalan tornin edessä, paikat 2 – 6 ovat kaarella noin 8 m etäisyydellä toistaan ja paikka 8 tornien välisellä linjalla keskellä rataa.

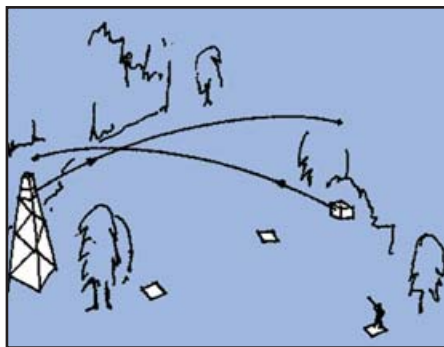

Ampuja seisoo valmiusasennossa rintamasuunta radan keskelle, pitäen asetta molemmin käsin piippu koholla silmien korkeudella, aseensa perä on kiinni vartalossa lonkan korkeudella. Kiekot heitetään ampujan pyynnöstä, 0 – 3 sek kuluessa. Kun kiekko lähtee, ase nostetaan olkaan ja viedään kiekon lentoradan mukaan. Kun kiekko saavutetaan ja päästään sen ohi eli saadaan ns. ennakkkoa, laukaistaan ase.

Sarjaan kuuluu 7 yksittäiskiekkoa ja 9 kaksoiskiekkoa tietyn järjestelmän mukaisesti. Kaksoiskiekot heitetään molemmasta tornista yhtä aikaa. Ammunta suoritetaan siten, että kaikki ampujat ampuvat vuoron perään samalta ampumapaikalta, jonka jälkeen kaikki siirtyvät seuraavalle paikalle jne. Jokaista kiekkoa saa ampua yhdellä patruunalla.

Skeet on ollut olympiaohjelmassa vuodesta 1968 lähtien.

Sporting

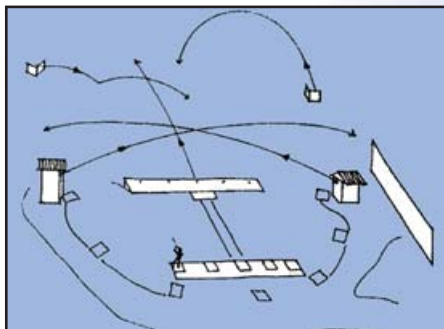

Sporting muistuttaa hieman golfia. Ammunta tapahtuu maastoon rakennetulla radalla, jossa on useita ampumarasteja. Rastit vaihtelevat eri radoilla ja eri ampumakerroilla. Jokaisella rastilla on eri tavalla ammuttavia kiekkoja, jotka jäljittelevät erilaisia metsästystilanteita. Toiset kiekot saattavat olla hyvin läheltä ammuttavia, toiset taas kauempaa. Kiekot voivat olla erivärisiä ja eri kokoisia. Sportingammunnassa voidaan käyttää myös ns. jäniskiekkoa, joka pomppii maata pitkin.

Sportingammunnassa voi kehittää itseään oppimalla "lukemaan" rastit ja kiekot. Sportingammunnassa ammutaan yksittäiskiekkoja ja erilaisia kaksoiskiekkoja. Heittämiä on rastia kohden 2-5. Aseen saa ladata kahdella patruunalla ja jokaista yksittäiskiekkoa saa ampua kaksi kertaa, osuma on saman arvoinen osuipa ensimmäisellä tai toisella. Vaihtelevaisuutensa ansiosta laji on erinomainen harjoitusmuoto metsästystä varten.

Sporting ei ole olympialaji mutta MM- ja EM-kilpailuihin osallistuu vuosittain n. 800 ampujaa eri puolelta maailmaa.

Compak-sporting

Laji on samantapainen kuin varsinainen sportingammunta. Compak-sportingissa ampuja ei kuitenkaan kulje rastilta toiselle, vaan radan viisi ampumapaikkaa sijaitsevat suoralla linjalla noin 4 m toisistaan. Rata on yleensä rakennettu skeet/trapradan yhteyteen, jolloin voidaan hyödyntää olemassa olevia heittämiä. Compak-rataan kuuluu 6 heitintä. Kiekot lentävät oikealta vasemmalle ja vasemmalta oikealle, sekä suoraan pois päin, lisäksi voidaan käyttää jäniskiekkoja sekä suoraan ylös nousevia kiekkoja. Myös Compak-radan kiekkoja ja lentokulmia muutetaan säännöllisesti.

Compak-sporting ei myöskään ole olympialaji.

Haulikkoa ammutaan Suomessa ympäri vuoden, mutta varsinainen kausi alkaa vasta lumen sulattua.

SKEET-KIEKOT

Tässä järjestyksessä ammut skeet-kiekot:

1. A + AB
2. A + AB
3. A+AB
4. A+B+AB+BA
5. B+BA
6. B+BA
7. BA
8. A+B

A = korkean tornin kiekko
B = matalan tornin kiekko
AB = kaksoiskiekko, korkean tornin kiekko ensin
BA = kaksoiskiekko, matalan tornin kiekko ensin

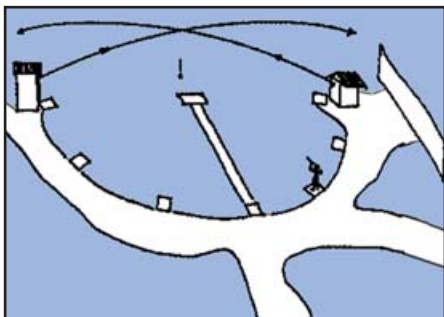
Kaikilla muilla paikoilla paitsi paikalla nro 4 ladataan yksittäiskiekkoja varten yhdellä patruunalla kerrallaan.

SML:n haulikkolajit

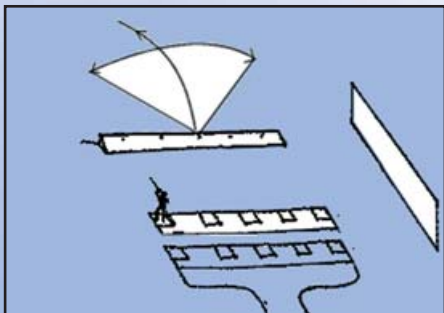
Suomen metsästäjäläiön haulikkolajeina on metsästysammunta, metsästystrap sekä riistapolkuammunta.

Metsästysammunta

Metsästysammunta on lajina hyvin lähellä skeetammuntaa. Ammunta tapahtuu samalla radalla ja samanlaisella aseella. Kaikilta ampumapaikoilta ammutaan ensin matalan tornin kiekko ja sitten korkean. Jokaista kiekkoa saa ampua kerran. Kaksoiskiekkoja ei ammuta. Kilpailut ovat lyhyempiä kuin skeetissä. Kierros on 25 kiekkoa ja kilpailussa ammutaan yksi peruskierros. Parhaiten ampuneet pääsevät loppukilpailun eli toiselle kierrokselle. Kilpailussa menestyminen vaatii todella hyvää keskittymistä jokaiseen kiekkoon ja pikkuisen onnea.

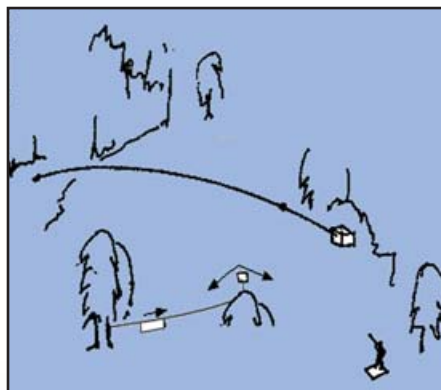
Metsästystrap

Metsästäjien uudempi laji on traplajeista yhdistelemällä kehitetty ammunta. Rata-
na käytetään kansallisen trapin rataa, kuitenkin sillä muutoksella, että kiekkojen lähtökulman vaihtelu sivuille on suurempi ja ampumapaikat vastaavasti lähempä-

nä heitintä (etäisyys 10m). Aseena käytetään joko metsästyshaulikkoa, tai traphaulikkoa. Ase ladataan yhdellä patruunalla. Ampuma-asento on kuten skeetissä ja metsästysammunnassa; ase lonkassa kiinni. Aseen saa nostaa poskelle vasta, kun kiekko tulee näkyviin. Kiekko lähtee komennosta noin 0.5 sek viiveellä. Myös metsästystrapissa ammutaan 25 kiekon peruskierros. Parhaat ampujat pääsevät toiselle kierrokselle.

Riistapolkuammunta

Metsästäjien keskuudesta alkuun lähtenyt riistapolkuammunta on kaiken lähempänä varsinaista metsästystä. Maalina on yleisesti sekä kiekkoja että riistaeläimen muotoisia metallikuvia, joissa on pahvinen osuma-alue. Riistapolku on maastoon tehty rata, jota pitkin ampujat kulkevat vuorollaan. Ase on lataamaton rastien välillä. Rastin valvojan ohjeiden mukaan ampuja lataa aseensa. Rastilla olevat kuvat voivat liikkua vaijerin varassa tai nousta näkyviin kaikille ampujille yhtä pitkäksi ajaksi, tai pyörähtää vastapainon avulla näkyviin. Radan rakentajien kekseliäisyydelle ei tunnu olevan rajoja. Jokainen rata on aina oma kokemuksensa. Aseena käytetään tavallista metsästyshaulikkoa tai ratahaulikkoa, patruunana normaalia urheilupatruunaa.

Kilpailuissa on yleensä 10 rastia. Jokaisella rastilla ammutaan kahta kuvaa tai muutamia kiekkoja. Osumat kuvassa antavat enintään 10 pistettä ja osuma kiekkoon antaa yleensä 5 pistettä. Kilpailun järjestäjä ilmoittaa siinä noudatettavat säännöt koskien kiekkoista saatavia pisteitä, tasatuloksen ratkaisemista yms.

Muita haulikkolajeja

Näiden edellä mainittujen SAL:n ja SML:n lajien lisäksi maailmalla ammutaan suuri määrä erilaisia kansallisia tai kansainvälisiä muunnelmia, joihin voi tutustua ulkomailla käydessään.

Haulikon voi hyvin ottaa mukaan ulkomaan matkalleen. Monen lomakohteen läheltä löytyy haulikkorata. Täysin mutkatonta ei aseella matkustaminen kuitenkaan ole, EU:n alueella on käytössä asepassi, joka on kätevä jos useammin aikoo vieraila ulkomailla radoilla.

Monia ulkomaisia ampumaratoja voisi enemminkin luonnehtia "country clubeiksi" omine ravintoloinen jne... Nämä ottavat mielellään vastaan myös aseettomia vieraita. □

SAL:n haulikkojaoston puheenjohtaja kokeilemassa metsästysammuntaa

Haulikkoampujan varusteet

Haulikkoammunta ei ole “tekstiiliurheilua”, mutta joitain perustarvikkeita tarvitset, jotta ammunta sujuisi turvallisesti parhaalla mahdollisella tavalla.

Kuulosuojaimet:

Ampujan on aina käytettävä riittäviä kuulosuojaimia. Parhaat suojaimet ovat passiiviset tai aktiiviset kuppisuoijat. Hyvin suosittuja ovat aktiiviset suojaimet, joissa on elektroniikkaa, joka siirtää puheen ampujan kuultavaksi, mutta katkaisee yhteyden äänen noustessa esim. asetta laukaistaessa. Passiivisissa suojaimissa tätä elektroniikkaa ei ole. Tavallisilla passiivisilla suojaimilla pärjää kuitenkin aivan hyvin. Pääasia on, että suojaimet vaimentavat riittävästi ääntä, eivät hiosta ja tuntuvat mukavilta. Radiolaiteita kuulosuojaimissa ei sallita. Hyvät aktiiviset kuulosuojaimet maksavat noin 150-200 euroa, passiiviset saa parilla kymppillä. Myynnissä on myös erilaisia korvatulppia, joita voi käyttää tilapäisesti tai yhdessä kuppisuojiensa kanssa. Suosittelemme hankkimaan kunnon suojaimet, sillä kuulon vahingoittuminen on peruuttamatonta.

Ampujan liivi:

Ampumaliivi antaa ampujalle jokaisessa suorituksessa samanlaisen tuntuman aseeseen. Hyvä liivi on materiaailtaan hiostamaton eikä sade muuta sen joustavuutta oleellisesti. Eri ampumalajeissa käytetään hieman erilaista liiviä. Trapliivissä on olkapään kohdalla hyvä olla tukeva vahvike, joka vaimentaa aseeseen “potkua”. Skeetliivissä taas vahviketta ei yleensä ole, sillä se häiritäisi aseeseen nostamista vauhdissa olkapäälle. Liivin on oltava istuva ja siinä on oltava riittävän isot taskut. Taskuihin on sovittava vähintään 30 patruunaa.

Muu varustus:

Haulikkoampujan muuhun pukeutumiseen ei ole kovin tiukkoja sääntöjä. Pääasia on, että pukeutuu mukavasti, mutta asiallisesti ja kulloinkin vallitsevan sään mukaisesti. Kilpailuissa kuitenkin pitää olla ainakin hihallinen T-paita eikä bermuda-shortseja lyhyempiä housuja sallita.

Lakki:

Lippalakki on sopiva päähine. Eteenkin sportingissa se suojaa kasvoja tehokkaasti taivaalta putoavilta kiekonsirpaleilta. Lippa suojaa myös suoralta auringonpaisteelta.

Ampujan lasit:

Kestävät suojalasit suojaavat silmiä kiekosta irtoavilta pieniltä paloilta ja aseesta tulevilta ruutikaasuilta. Hyvälaatuiset “tavalliset” aurinkolasit ovat kelvolliset suojat silmille, mutta liian tummia aurinkolaseja tulisi välttää. Varsinaisissa ampujan laseissa on yleensä useita erivärisiä vaihtolinssejä samoissa kehyksissä. Linsin värisävy valitaan sään ja taustan mukaan. Yleensä ammutaan oranssin väristä kiekkoa, jolloin paras näön terävyys saavutetaan valitsemalla punertava linssi. Keltainen väri taas antaa lisävaloa pimeäköllä ilmalla. Haulikkoammuntaan perehtynyt optikko osaa opastaa lasien hankinnassa ja tarvittaessa valmistaa ampujan lasit vahvuuksilla.

Varustehankinnassa opastavat ampumaurheiluun erikoistuneet urheiluvälinekauppiaat.

Haulikot

Ampumaharrastuksen voi hyvin aloittaa tavallisella metsästyshaulikolla. Jos sinulla ei sellaista ole, kannatta ehkä miettiä suoraan rata-aseen hankkimista.

Ratahaulikot

Rata-aseet ovat yleensä päällekkäispiippuisia. Rinnakkaispiippuiset haulikot, pumppuhaulikot ja itselataavat haulikot (puoliautomaattiset) ovat myös sallittuja mutta harvinaisempia rata-aseina. Haulikkoammunnassa käytetyin kaliperi on 12, mutta myös kaliperi 16 ja 20 ovat sallittuja, vaikkakin harvinaisempia.

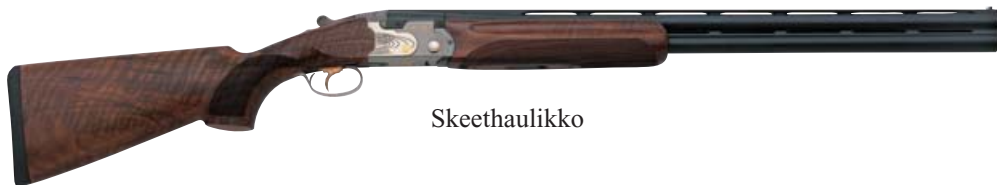
Hyvin suosittuja ovat haulikot, joiden piipuissa on vaihdettavat supistusholkit. Haulikolla voi silloin paremmin ampua eri lajeja ja sitä voi myös käyttää metsästykseen.

Hyvän rata-aseen hinta vaihtelee 1000 - 5000 euroon merkistä ja mallista riippuen. Halvimmillaan aseeseen saa muutamalla satasella, kallimmillaan se on pienen omakotitalon hintainen, käsin tehdyin kaiveruksin koristeltu mestariteos.

Harkintaa valinnassa

Ase kannattaa valita harkiten. Ratahaulikon tulee kestää huomattavasti enemmän laukauksia

Skeethaulikko

Traphaulikko

Sportinghaulikko

sia kuin metsästyshaulikon eli halvin mahdollinen ei ehkä olekaan paras mahdollinen. Ensimmäiseksi haulikoksi kannattaa usein valita hyväkuntoinen tunnettua merkkiä oleva käytetty ase. Hyvä haulikko kestää vuosikymmeniä ammuttaessa suuriakin laukausmääriä. Rata-aseista tunnetuimpia ovat Beretta, Browning ja Perazzi, mutta myös muita hyviä merkkejä löytyy.

Valinta lajin mukaan

Traphaulikko painaa n. 3.7 kg ja se on metsästysasetta hieman painavampi. Piippujen pituus on yleensä 75 cm. Supistus on alapiipussa $\frac{1}{2}$ tai $\frac{3}{4}$ ja yläpiipussa täyssuppea. Aseen tukki on korkeampi kuin metsästysaseessa. Ase voidaan varustaa säätöperällä, jossa on tukin korkeuden ja sivusuunnan säätö. Tukin muoto säädetään ampujalle sopivaksi.

Skeet ja metsästysammunnassa käytettävä haulikko painaa noin 3.4 kg. Piiput ovat traphaulikkoa hieman lyhyemmät. Supistuksina käytetään sylinteriä ja parannettua sylinteriä. Tukin korkeus skeetaseessa on hieman matalampi kuin trap-aseessa.

Sportingissa käytettävä haulikko on paljolti samanlainen kuin skeetissä, joskin piiput voivat olla jonkin verran pitempiä. Sportingase on yleensä varustettu vaihtosupistajilla. □

Muutama sana supistuksista

Haulikon supistuksella tarkoitetaan sitä, kuinka väljä piipun suu on. Mitä tiukempi supistus on, sitä pienempi on hauliparven läpimitta tietyllä etäisyydellä. Supistukset vaihtelevat sylinteristä täyssuppeaan. Piippujen supistukset valitaan lajin ja ampumamatkan mukaan. Skeetissä, jossa kiekot ovat suhteellisen lähellä ampujaa, halutaan väljä supistus, jolloin saadaan suurempi hauliparvi. Trapissa pyritään siihen, että hauliparvi suuremmalla etäisyydellä on vielä tarpeeksi tiivis, jotta se rikkoo kiekon. Tällöin valitaan tiukempi supistus. Sportingissa matkat vaihtelevat rastilta toiselle, jolloin vaihdettavat supistusholkit ovat eduksi.

Patruunat ja kiekot

Patruunat

Haulikonpatruunoiden valikoima on suuri. Karkeasti ne jaetaan kahteen ryhmään, metsästyspatruunoihin ja urheilupatruunoihin.

Urheilupatruunoiden suurin sallittu haulien halkaisija on 2.5 mm. Suurin sallittu hauli-

lataus on useimmissa Suomessa ammuttavissa haulikkolajeissa 24 grammaa. **Metsästyspatruunoiden käyttö kiekonammuntaan on turvallisuussyistä ehdottomasti kiellettyä.** Lataukset ovat liian järeitä ja haulit liian isoja.

Haulikonpatruunat numeroidaan haulien halkaisijan mukaan. Urheilupatruunoiden numerot ovat 9, 8, 7½ ja 7, jotka vastaavat 2.0, 2.25, 2.4 ja 2.5 mm:ä.

Nyrkkisääntö on, että skeetiä ja metsästysammuntaa ammutaan numerolla 9, trapia numerolla 7 ja 7½, kansallisessa trapissa ja metsästystrapissa käytetään yleensä numeroa 8.

Sportinglajeissa käytetään kaikkia numeroita, mutta nro 8 on yleisin. Hauloja urheilupatruunassa on n. 300 kappaletta.

Urheilupatruunoiden hinnat vaihtelevat 15 sentin molemmin puolin. Niitä myydään ase- tai urheiluliikkeissä 25 patruunan rasioissa sekä 250 ja 500 patruunan laatikoissa.

Kerro myyjälle, mihin tarkoitukseen patruunat tulevat, niin saat käyttötarkoitukseen sopivimmat patruunat. Patruunoita ostaessasi on sinun esitettävä haulikkosi hallussapitolupa.

Patruunat säilytät kotona lukituskaapissa tai asekaapissa. □

Asiantuntevia neuvoja aseista ja patruunoista saat paikkakuntasi ampumaseuroista ja aseita myyvistä liikkeistä.

Sportingissa käytetään erikokoisia ja -värisiä kiekkoja

Kiekot

Kiekkoille on asetettu tarkat normit. Tavallinen kiekko painaa 110 g, sen halkaisija on 110 mm ja korkeus 25 mm. Kiekko muistuttaa lähinnä ylösalaisin käännettä kahvilautasta. Kiekko on materiaailtaan 85 % kalkkikiekkoa ja se on yleensä maalattu kirkkaan oranssin väriseksi, jotta se näkyisi hyvin.

Kieken on kestävä kuljetusten tärähtely ja heittimen aiheuttama rasitus, kun kiekko singotaan yli 100 km/h nopeudella ilmaan. Silti sen on rikoon-

nuttava herkästi siihen osuttaessa.

Suomalainen kiekko täyttää nämä vaatimukset ja se on osoittautunut monissa arvokilpailuissa luotettavaksi tuotteeksi.

Arvokisojen finaaleissa käytetään yleisön seurannan helpottamiseksi ns. pölykiekkoja joihin on ladattu värijauhetta, joka pöllähtää näyttävästi, kun kiekko osutaan.

Radalla et tarvitse omia kiekkoja. Ne kuuluvat sarjan hintaan. □

Näin hankit haulikon

Haulikon hallussapito on luvanvaraista. Ensiksi sinun pitää hakea hankkimislupa aseiden ostamista varten. Luvan myöntää asuinpaikkakuntasi poliisi, jolta saat tarvittavat kaavakkeet. Kaavakkeet voit myös tulostaa netistä osoitteesta www.poliisi.fi. Aseen saat ostaa vasta kun olet saanut hankkimisluvan. Kun olet hankkinut aseiden, on se vietävä poliisilaitokselle nähtäväksi, jolloin ostetun aseiden tiedot tarkistetaan. Tarkistuksen jälkeen viranomaisen myöntää hallussapitoluvan. Luvan saamisen ehtona on pätevä selvitys ampuma- tai metsästysharrastuksesta. Kuuluminen ampuma- tai metsästyseuraan auttaa yleensä asiassa. Suomessa ikäraja aseiden hankkimiseen on 15 vuotta (huoltajien suostumuksella). Lisätietoja antaa paikkakuntasi poliisilaitos.

HUOLLA ASEESI HYVIN

Hyvin hoidettuna haulikko on varmatoiminen, pitkäikäinen ja palvelee sinua hyvin niin radalla kuin metsälläkin. Puhdista ja suojaa se aina käytön jälkeen.

Radalla:

- Varmista, ettei haulikossa ole patruunoita.
- Anna aseeseen jäähtyä, jos se on lämmin.
- Pyyhi ase kuivalla pehmeällä kankaalla.
- Laita se aselaatikoon tai kuivaan asepuussiin.

Kotona:

- Ota heti haulikko laatikosta ja varmista vielä kerran, ettei siinä ole patruunoita.
- Anna haulikon lämmetä huoneenlämpöiseksi ilmastossa.
- Pura ase niihin osiin mitä saat ilman työkaluja
- Kostuta piippu sisältä liuotinaineella ja anna liuottimen vaikuttaa.

- Irrota palamisjätteet ja lyijy puhdistuspuikolla ja jäykällä harjalla.
- Poista palamisjätteet ja liuotin puhdistuspuikolla ja kangaspalalla.
- Suojaa piipun sisäpuoli kevyellä aseöljyllä. Älä käytä liikaa öljyä!
- Puhdista ase luvkorunko esim vanupuikoilla.
- Pyyhi ase metalliosat kevyesti aseöljyllä kostutetulla kankaalla.
- Pyyhi puuosat pehmeällä kankaalla, öljyä ne välillä kevyesti tukkiöljyllä.
- Laita vaseliinia haulikon taittoniveliin.
- Kokoa ase ja/tai laita se asekaappiin.

Ennen ampumista:

- Kuivaa öljy piipun sisältä ja pyyhi ase päältä.

Tätä tarvitset

- * liuotinta
- * aseöljyä spray/tavallinen
- * asevaseliinia
- * tukkiöljyä
- * puuvillakangasta esim. flanelia,
- * puhdistuspuikko harjoineen
- * muutama vanupuikko

Asianmukaisia puhdistusvälineitä löydät aseita myyvistä urheiluliikkeistä.

KÄSITTELE ASETTASI TURVALLISESTI!

Ampumaurheilu on turvallista. Turvallisen siitä tekee asiallinen käyttäytyminen aina silloin, kun aseita käsitellään tai ampumaradalla liikutaan. Haulikko ei itsessään ole vaarallinen, vaaralliseksi sen tekee ampuja holtittomalla ja huolimattomalla aseenkäsittelyllään. Älä saata itseäsi ja muita vaaraan vaan:

- * Kuljeta haulikkoa aina radalla lataamattomana sekä taitettuna tai lukko auki.
- * Älä käytä radalla muita kuin sallittuja urheilupatruunoita.
- * Lataa haulikko vasta ampumapaikalla, kun on sinun vuorosi ampua.
- * Lataa ase vain kulloinkin sallitulla patruunamäärällä.
- * Älä koskaan käänny ampumapaikalla ladatun aseensa kanssa.
- * Jos ase ei laukea, pidä aseeseen piippu ampumasuunnassa, kunnes avaat sen.
- * Ammuttuasi avaa ase heti, poista hylsy ja ampumattomat patruunat.
- * Varmista ennen kuin poistut ampumapaikalta, että ase on tyhjä.
- * Säilytä ammunnan välissä ase asetelineessä tai omassa aselaatikossasi.
- * Älä koske toisen aseeseen ilman hänen lupaansa.
- * Älä koskaan osoita aseella ihmisiä tai eläimiä.
- * Säilytä ase kotona lukitussa kaapissa.
- * Jos aseeseen tulee jokin vika, älä missään tapauksessa yritä korjata sitä itse.
- * Alkoholi ja aseet eivät sovi yhteen.

Haulikkoratoja

Suomessa on laaja ampumarataverkosto. Suomesta löytyy sekä isoja keskusampumaratoja, joissa voi harrastaa kaikkia lajeja, että pienempiä paikallisratojakin, joissa voi harrastaa vain osaa lajeista. Ohessa on lueteltu muutamia erikokoisia haulikkoratoja. Täydellisen luettelon ampumaradoista, seuroista ja yhteyshenkilöistä löydät SAL:n ja SML:n nettisivuilta. Ajan tasalla olevat yhteystiedot voit myös kysellä SAL:n neuvontanumerosta 09-34812481.

Huom:
Sijainnit ovat viitteellisiä.

Ympäristöarvot kunniassa

Ampumaradan perustamisessa noudatetaan erittäin tiukkojen määräyksiä. Rakentamisessa otetaan huomioon niin turvallisuus- kuin ympäristöseikatkin. Vastuullisesti hoidetulla ampumaradalla ampumatoiminta on järjestetty niin, ettei se aiheuta haittaa ympäristölle. Suhteet naapureihin sekä viranomaisiin ovat kunnossa. Nykyisin ampumaurheilussa painoitetaan erityisesti ympäristöarvoja, esimerkiksi jätteet käsitellään aina asianmukaisesti.

SAL:n nuorisotoiminta

Urheilu-ammunta on hieno harrastus

Ampumaurheilu kehittää tarkkuutta, keskittymiskykyä sekä kehon hallintaa. Turvallisuusasioiden korostuminen ja ampumaratojen turvallisuusmääräysten noudattaminen sekä toisen ihmisen huomioiminen kasvattavat nuorista ampujista vastuuntuntoisia ja huolellisia kansalaisia.

Tarkkuus kiinnostaa sekä tyttöjä että poikia

Nuoret ovat usein kiinnostuneita tarkkuudesta. He kehittävät tarkkuuskisailuja keskenään mitä erikoisimmissa lajeissa. Ammunta antaa erinomaisen mahdollisuuden harjoittaa tarkkuutta ja aseet antavat oman lisäjännityksen harrastukselle. Ase urheiluvälineenä ja ampujalta vaadittava tarkka keskittyminen suoritukseen luovat kiinnostavan yhdistelmän.

Ampumaurheilun lajikirjo

Tässä esitteessä esiteltävän haulikkoammunnan lisäksi ampumaurheilussa on useita muita lajeja. Ilmakiväärillä ja –pistoolilla ammutaan pääosin syyskuusta huhtikuuhun sisäampumaradoilla. Ampumaetäisyys ilma-aseilla on 10 metriä. Kesäkaudella kivääri- ja pistooliammuntaa harrastetaan ulkoradalla ruutiaseilla. Ampumaetäisyydet

vaihtelevat 25 metristä aina 300 metriin saakka.

Riistamaalia eli liikkuvaa maalia ammutaan ilmakiväärillä, pienoiskiväärillä tai luodikolla. Erona muihin kiväärilajeihin on, että riistamaalilajeissa ammutaan liikkuvaan maaliin. Muita ampumaurheilun lajiryhmiä ovat siluettiammunta, practical, mustaruuti ja kasa-ammunta.

Turvallista ja haastavaa

Turvallisuus on tärkeä asia ampumaurheilussa ja turvalliseen aseiden käsittelyyn sekä käyttäytymiseen ampumaradoilla kiinnitetään erityistä huomiota. Harrastus on hyvä aloittaa ampumaurheiluseurassa kokeneemman ampujan ohjauksessa. Se mikä ammunasta luo elämyksen on sen haasteellisuus. Kehityt ja opit nopeasti, mutta “jätät terveellisesti koukkuun”, kun alat kehittää omaa taitoasi. Ammunta on oman kykyjen, taitojen sekä suoritukseen keskittymisen harjoittamista.

Urheiluammunnasta eväitä elämään

Joillekin ammunasta voi tulla ensimmäiseksi mieleen pihojen sotaleikit, “Action”- elokuvat ja tietokonepelien räiskyvä fiktio. Urheiluammunta on kuitenkin kaikkea muuta. Urheiluammunta on urheilulaji, joka kehittää harrastajaa vastuuntuntoiseksi ja harkitsevaksi kansalaiseksi.

Ampumaseurojen harjoituksissa ei räiskytellä, ei leikitä sotaa, vaan harjoitellaan mukavassa ilmapiirissä turvallisten sääntöjen ja ohjeiden mukaan. Ammunta antaa lapsen ja nuoren kasvuun paljon tukevia eväitä. Urheiluammunnan positiiviset vaikutukset:

Keskittymiskyvyn paraneminen,

Pitkäjänteinen suhtautuminen tavoitteelliseen toimintaan,

Oman kehon hyvä hallinta, tasapainon kehittyminen ja

Rauhoittuminen tarkkaan työskentelyyn.

Monipuolisuus kunniaan

Ampumaurheiluliitto kannusta jäsenseurojaan monipuolisen toiminnan järjestämiseen ja siihen, että mukana olevilla lapsilla saa olla muitakin harrastuksia. Urheiluammunnan lisäksi lasten ja nuorten on hyvä harrastaa liikuntaa monipuolisesti. Monipuolinen liikunta tukee myös kehittymistä ampujana. Ampumakoululaisella voi mainiosti olla toinen tai kolmaskin urheiluharrastus ja hänellä pitää olla myös aikaa pelailta ja leikkiä pihalla.

Monipuolisuus ampumaurheiluseurassa tarkoittaa mm. harjoitusten monipuolisuutta ja vaihtelevuutta. Harjoitusrutiineihin voidaan lisätä mm. veritytelyä ja venyttelyä, sekä muiden urheilulajien harrastamista aina aika ajoin. Seuratoiminnan monipuolisuutta tukee myös sekä erilaisten osallistumismahdollisuuksien tarjoaminen nuorille sekä seuran yhteiset tilaisuudet ja huomionosoitukset.

Tervetuloa haastavan harrastuksen pariin!

Nuorisopäällikkö Riikka Lahti

www.ampumaurheiluliitto.fi

Nuori ampuja huipulta

Nuorella onnistujalla on vientiä

Jesse Louhelainen ampuu kiekon ja vuoden kerrallaan

Teksti: Matti Viitanen

Jesse Louhelainen ampuu kiekon ja vuoden kerrallaan. Vaikka nuorukainen voitti MM-pronssia viime vuonna, hän ei turhia höttyile.

Hollolalainen Jesse Louhelainen ampuu jäätävän viileästi junioreiden MM-pronssin, ensimmäisen arvokilpailumitalinsa, Kroatian Zagrebissa 2006. Ensin hän paukutti uuden SE-tuloksen 119 kiekkoa 125 kiekon peruskilpailussa. Sitten hän voitti uusinnassa Ranskan Eric Delaunayn kiekoin 6-5.

- Olen edelleen ihan tyytyväinen. Kyllä se oli voitettu mitali, kun jouduin riitelemään (uusimaan) pronssista, Jesse sanailee.

- Uusinnan voittaminen antaa ihan hyvän pohjan tulevaisuudelle. Uusinta on kova paikka, kun ohilaukauksesta tippuu ja häviää.

Jesse toteaa joutuneensa – tai päässeensä – aika harvoin uusimaan, joten “shoot-off”-ammunnan harjoittaminen on vaikeaa. Harvat kokemukset ovat arvokkaita ja onnistuneet kokemukset erittäin arvokkaita.

Tauko talvella

- Talvella menee pari kolme kuukautta, etten ammu laukaustakaan. Kyproksen leirin jälkeen olen ryhtynyt ampumaan, Jesse sanoo.

Haulikkoampujat harjoittelivat Kyproksella maaliskuun alussa. Jesse näytti olevansa hyvässä iskussa myös tauon jälkeen. Hän voitti lähes ennätysensä 118 kiekkoa Victory Cyprus Grand Prix 2007 –kilpailun.

- Tänä vuonna on tavoitteena ampua kilpailussa 120 kiekkoa tai enemmän rikki, mutta eihän sitä ikinä tiedä. Harjoituksissa olen ampunut 125 kiekkoa muuallakin kuin kotiradalla Hollolassa, hän toteaa.

Jesse myöntää kilpailujännityksen vaikuttavan suoritukseen. Jännitys jäykistää viilipytyinkin.

- Kokemuksen tietä tulee kilpailujännityksen hallinta.

Tavoite arvokilpailussa

19-vuotias Jesse kilpailee vielä kaksi kautta, kesät 2007 ja 2008, nuorten sarjassa. Tänäkin vuonna tähtäin on arvokilpailuissa, EM-kilpailussa heinäkuussa Espanjan Granadassa ja MM-kilpailussa syyskuussa Kyproksen Nikosiassa.

- Arvokilpailuissa olisi hyvä menestyä, jos sinne pääsee, hän kuittaa lyhyesti.

Jesse suunnittelee pyrkivänsä varusmiespalvelukseen Urheilukouluun Lahteen tänä vuonna. Urheilukoulussa harjoituskaverina olisi ainakin Tomi Aspholm, joka työskentelee kouluttajana. Aspholmin komennossa saattaisi vuotuinen laukauss määrä nousta 10.000 kiekosta. □

Jesse Louhelainen

Syntymäaika: 14.3.1988, Lahti

Kotipaikka: Hollola

Seura: Lahden Ampumaseura

Henkilökohtainen valmentaja:

Jaakko Louhelainen

Liiton valmentajat: Lauri

Siltavirta ja Jorma Korhonen

Aseet: Beretta

Patruunat: R10 Target

Varusteet: Beretta-ampumalasi

Yhteistyökumppanit: Starck Johan

Hollolan Metalli Oy

Harrastetoiminta

Radalla vaihdetaan myös kuulumisia esim. kahvikupin ääressä

Monet seurat järjestävät ampumakouluja ja tutustumistilaisuuksia, joihin pääsevät mukaan sekä vastaalkajat, että muutkin asiasta kiinnostuneet. Tämä on oiva tapa kokeilla eri ammentalajeja ja tutustua ampumaseuran toimintaan. Uusille jäsenille järjestetään usein myös opastusta ja valmennustoimintaa.

Selvitä harjoitusajat!

Suomessa on laaja ampumarataverkosto, jonka ampumaratoja ylläpitävät ampumaja metsästysseurat. Ammunta tapahtuu yksinomaan virallisissa, valvotuissa harjoitustilaisuuksissa. Se, milloin näitä tilaisuuksia on, selviää puhelinsoitolla paikkakuntasi ampumaseuran yhdyshenkilölle.

Harrastaminen edellyttää yleensä, että sinulla on omat välineet; haulikko, patruunat ja kuulosuojaimet (omia kiekkoja et kuitenkaan tarvitse). Aseluvat pitää luonnollisesti olla kunnossa.

Sitten kokeilemaan...

Pääset ampumaan haulikoa vaikka et olekaan vielä minikään seuran jäsen. Useilla radoilla pääsee myös ampumaan vieraana. Tämä mahdollisuus kannattaa selvittää etukäteen soittamalla ampumaseuraan.

Sopimalla etukäteen voit myös päästä kokeilemaan haulikkoammuntaa, vaikka et vielä omista omaa haulikkoa. Tällöin joku jäsen lainaa sinulle omaa asettaan seisten itse vieressä valvomassa ja opastamassa.

taanko paikkakuntasi ampumaseurassa niitä ampumalajeja, joista olet kiinnostunut ja millä edellytyksillä pääset jäseneksi. Jäseneksi pääsemiseksi yleensä riittää, että on aidosti kiinnostunut urheilumunnasta ja seuratoiminnasta. Jäseneksi liittyvältä ei edellytetä, että hän pyrkii huippuumpujaksi, omaksi virkistykseksi urheileminen riittää aivan varmasti.

Pitäisi päästä kilpailemaan!

Kun taidot ovat karttuneet jonkin verran, alkaa kilpaileminen kiinnostaa. Omaan taitotasoon sopiva kilpailu löytyy laajasta kilpailuohjelmasta. Ensimmäinen askel on osallistuminen oman seuran jäsenten välisiin kilpailuihin, tärkeimpänä tietysti seuran mestaruuskilpailut. Kykyjen ja kilpailunälän kasvaessa alat tähyillä kaukaisempia horisontteja – jospa ottaisinkin osaa naapuriseuran järjestämään vappukisaan? Siitä se sitten lähtee, lajista riippuen tähtäimessä voi

jatkuu sivulla 21...

Liitynpä jäseneksi

Kun olet kokeillut kiekkojen särkemistä ja päässyt ammunnan makuun, on seuraava luonnollinen askel liittyä seuraan ja harrastuksen aloittaminen “oikein kunnolla”. Ampumaseurat ottavat mielellään uusia jäseniä. Kaikki seurat eivät harrasta kaikkia lajeja, joten selvitä ensin, harraste-

200 vuotta haulikkoammuntaa

Urheiluammuntaa on muodossa tai toisessa harrastettu siitä lähtien, kun ihminen ensimmäisen kerran onnistui osumaan kivellä johonkin. Vaikka hauleja on käytetty aseissa ruutiaseiden keksimisestä lähtien, varsinainen urheiluammunta haulikolla ei ole vielä täyttänyt kahtasataakaan vuotta. Ohessa muutama virstanpylväs haulikkoammunnan historian varrelta.

1812 Englannissa ensimmäinen haulikkokerho "The Old Hats", maaleina eläviä kyyhkyjä.

1832 Ranskalainen Casimir Lefauchaux keksi haulikonpatruunan ns. piikkipatruunan.

1850 Englannissa ammuttiin höyhenillä täytettyjä lasipalloja kyyhkyjen sijasta.

1877 Amerikkalainen Adam Bogardu keksi lasipalloille katapultin.

1880 Amerikkalainen George Ligowsky keksi savikiekon poltetusta savesta.

1884 Amerikkalainen Fred Kimble kehitti nykyaikaisen savikiekon.

1899 Suomen ensimmäiset savikiekko-kilpailut Helsingissä.

1900 Eläviä kyyhkyä ammuttiin ainoan kerran olympialaisissa (Pariisi).

1908 Trapammunnasta olympialaji Lontoossa (olympiahaulikko). Suomalaiset ensimmäistä kertaa mukana.

1920 Massachusetttiläinen kennelinomistaja C. E. Davies keksi skeetammunnan.

1924 Konrad Huber toi Pariisista Suomen ensimmäisen haulikon olympiamitalin (hopea).

1924 Ensimmäinen Sporting-kilpailu Englannissa.

1927 Ranskalainen Laporte kehitti käsiheittimen. Kiekkojen särkemisestä halpa "kansanhuvi".

1937 Konrad Huber, ensimmäinen suomalainen haulikon maailmanmestari.

1968 Skeetammunnasta olympialaji Meksikon kisoissa.

1990 Satu Pusilasta ensimmäinen suomalainen kaksoistrapin maailmanmestari.

1996 Kaksoistrap olympialajiksi Atlantan kisoissa. Naisille oma sarja.

2000 Sidneyn olympialaisissa naisille omat sarjat skeetissä ja trapissa.

2004 Marko Kemppainen tuo Suomelle haulikon toisen olympiahopean 80 vuoden jälkeen.

2008 Beijing, Suomelle ensimmäinen haulikon olympiakulta??

2012 Edustatko sinä Suomea olympialaisten haulikkoammunnassa Lontoossa?

Tiesitkö että?

Tunnettuja lasipallon ampujia oli mm. William "Buffalo Bill" Cody ja Annie "Mestariampuja" Oakley.

Pariisin olympialaisissa 1900 ensimmäisen haulikon olympiakullan ampunut australialainen Don Mackintosh ei itse tiennyt osallistuvansa olympialaisiin. Hän luuli osallistuvansa elävien kyyhkyjen "hulipumpeliammuntaan" Pariisin maailmannäyttelyssä.

Pariisin olympialaisissa v. 1924 Konrad "Konni" Huber hävisi uusinnassa kultamitalin ampumatta laukaustakaan. Laskettava aurinko paistoi suoraan silmiin ja hän luuli, ettei kiekkoa heitettykään.

Skeetiä ammuttiin ensin "kellon ympäri" eli rata oli ympyrän muotoinen. Rata sai nykyisen muotonsa kun C.E. Davisin naapuri valitti, että hänen kanalaansa sataa hauleja. Jotain piti keksiä, rata puolitettiin, yksi torni lisättiin ja kanat saivat munia rauhassa.

Maailman ensimmäinen haulikkokerho The Old Hats sai nimensä siitä, että maaleina käytettävät kyyhkyset lähetettiin ilmaan vanhojen silinterihattujen alta.

Skeet sai nimensä yleisökilpailun tuloksena. Montanalainen kotirouva Gertrud Hurlbutt keksi nimen "väännöksenä" ruotsin- tai norjankielen sanasta skjuta, skytte.

Urheilukoulu - Sinun paikkasi

*Minne haulikkoampujan kannattaa mennä Inttiin?
Ei ole kuin yksi hyvä vaihtoehto, Urheilukoulu. Miksi?*

Taloudellinen tuki

Suomessa on monta hyvää paikkaa suorittaa varusmiespalvelus, mutta vain yksi Urheilukoulu - Lahdessa. Jos ajatellaan asiaa oman lajin siis haulikkoammunnan silmin, Urheilukoulu on ainoa paikka, jossa puolustusvoimat tarjoaa siellä palveleville ampujille talon puolesta patruunat ja kiekot. Sinulla on hyvä mahdollisuus treenata ja kehittyä talon tarjoamin eduin. Milloin viimeksi sinulla on ollut mahdollisuus ampua yli 10000 laukausta vuodessa?

Olosuhteet

Olosuhteet eivät tästä enää paljoa parane. Urheilukoululaiset treenaavat huippupaikoissa Hälvälän sekä Orimattilan radoilla myös talviaikoina, onhan siellä lämmitettävät ampumakatokset.

Perusta

SAL on vahvasti mukana tukemassa huippuampujien hakeutumista Urheilukouluun. SAL:n haulikkolajien päävalmentaja **Matti Nummela**, joka on ollut valmentajana myös Urheilukoulussa, osallistuu usein Urheilukoulun kansainvälisiin leireihin tuoden vahvaa lajitietämystä varsinkin trap-ampujille. Urheilukoululla on oma haulikkovalmentaja, itsekkin maajoukkueessa skeettiä ampuva **Tomi Aspholm**. Hänen ohjauksessaan yhteistyöllä ampujan oman siviilivalmentajan kanssa, moni ampuja on kehittynyt hyvään suuntaan.

Leirit

Lehden ilmestymishetkellä palvelustaan Urheilukoulussa suorittavat skeet-ampujat **Oskari Kössi** (LL) ja **Miikka Peltonen** (AEM), sekä trapparit **Antti Tuomenoksa** (VihA) ja **Mika Ruotsalainen** (SA). Heidän palveluksensa alkoi viime lokakuussa ja päättyy ensi syyskuussa. Viikoittaisen harjoittelun lisäksi pojat ovat olleet viikon leirillä Viron Männikussa ja heillä on keväällä leiri Kyproksella Urheilukoulun kustantamana. Lisäksi he leireilevät kevään aikana useamman viikon Orimattilassa ja Hollolassa.

Sinä

Jos sinä haluat menestyä ampujana ja suorittaa varusmiespalveluksen Urheilukoulussa, kuten **Marko Kemppainen**, **Timo Laitinen**, **Petri Nummela**, **Tommi Andelin** ja monet muut huiput ovat tehneet, sinun on lähetettävä hakemus 1.7 mennessä Urheilukouluun. Valintakokeet ovat elokuussa ja mikäli sinut hyväksytään, aloitat varusmiespalveluksen lokakuussa kilpailukauden päätyttyä. Aluksi on normaali alokasaika, jolloin panostetaan sotilasasioihin. Sitten alkaa joko aliupseeri- tai reserviupseerikurssi ja panostus siirtyy yhä enenemässä määrin urheiluun. Kesällä kierrät kisoissa näyttämässä kehitystäsi.

Lisätietoja

Sinun kannattaa jutella sellaisten kanssa, jotka ovat Urheilukoulussa palvelleet. He tietävät mitä talo tarjoaa. Voit toki soittaa tai meilata suoraan Urheilukoulun valmennuspäällikölle **Jari Karinkannelle**, hän auttaa hakeutumiseen liittyvissä asioissa.

Puh: 03 18146352
jari.karinkanta@mil.fi

Lisätietoja:

www.urheilukouluntuki.fi

Hakulomakkeet:

www.mil.fi/varusmies/hakemukset/pdf/haerjo.pdf

ÄLÄ ENÄÄ MIETI, TOIMI!

*Kirjoittaja, yllil. **Marko Leppä** toimii luotilajien valmentajana Urheilukoulussa ja puolustusvoimien edustusvalmennusryhmän (pistooli) valmentajana.*

URHEILUKOULU

- ☐ Perustettu Lahteen vuonna 1979. Edeltäjinä olivat urheilujoukkueet ja -komppaniat
- ☐ Varusmiehiä otetaan kahdessa saapumiserässä. Ampujat hakevat vuosittain 1.7. mennessä ja palvelus alkaa lokakuun alussa.
- ☐ Sotilaskoulutuksen kesto on 12 kuukautta. Erikoisalana on tiedustelu. Saapumiserästä 18-22 urheilijaa valitaan omalle reserviupseerikurssille, jonka koulutus toteutetaan Lahdessa.
- ☐ Palvelusajasta puolet on varattu harjoittelu- ja kilpailutoimintaan. Sotilaskoulutuksen osuus on suurimmillaan palveluksen alku- ja loppupuolella.
- ☐ 25 vuoden aikana Lahdessa on palvellut yli 4000 urheilijaa 54 eri lajista
- ☐ Vuonna 2005 käynnistyi kokeiluna 6 kuukauden jääkäriinja. Kokeilu on tarkoitettu lähinnä ulkomailla ammattimaisesti urheileville.
- ☐ www.mil.fi/maavoimat/joukot/hamr/urhk.dsp
e-mail: urhk@mil.fi

Käytännön vinkkejä

Seuraavassa muutama perusasia, jonka hallitseminen auttaa sinua osumaan kiekkoon. Monen perusasian kuten esim. asennon, noston ja viennin voi harjoitella kotona (tyhjällä!!) haulikolla. Tätä kutsutaan kuiva-harjoitteluksi.

1. ASENTO

Seiso rennosti jalat vierekkäin rintamasuunta siihen mihin aiot ampua kiekon. (trapissa heitinhaetaan päin) Älä ota liian leveää asentoa n. 30 cm jalkaterien välissä riittää.

2. KIEKKO

Pyydä kiekkoa kuuluvasti. Odota, että se tulee näkyviin. Ase liikkuu vasta kun silmä havaitsee kiekon.

3. NOSTO

Pidä pää pystyssä. Nosta ase olalle niin, että sen perä on tukevasti olkaa vasten ja kiinni poskessa ilman että joudut kallistamaan päätä sivulle.

4. KATSE

Katse kiekkoon ei haulikkoon. Haulikolla ei tähdätä. Katse seuraa kiekkoa piipun kiskon yli, ei piipun päällä olevaa jyvää. Jos olet oikeakätinen ja oikea silmäsi on hallitseva voit pitää molempia silmiä auki. Jos vasen silmä on hallitseva, pidä se kiinni.

8. ANALYSOINTI

Mieti mitä teit. Kun osut, paina mieleen mitä teit oikein. Pyri toistamaan sama suoritus. Jos ammuut ohi, älä lannistu. Mieti mitä teit väärin. Pyri korjaamaan virhe.

7. TURVALLISUUS

Ehdit tuulettaa myöhemminkin Muista aina turvallisuus. Avaa ja tyhjennä ase ennen kuin poistut ampumapaikalta. Älä koskaan käänny ampumapaikalla ladatulla aseella!

6. LAUKAISU

Takaa ohi ja laukaisu. Vie ase kiekon lentoradalle sen taakse ja ota kiekko kiinni lentoradan suunnassa. Kun olet päässyt kiekon ohitse, laukaise. **Älä pysäytä asetta laukais-tessasi** vaan laukaise vauhdissa. Jos pysähdyt, jäät auttamattomasti kiekon perään.

5. SEURAAMINEN

Vie asetta vartalolla, ei käsillä. Ase, pää, käsivarret ja vartalo ovat yhtä "pakettia", jota liikuttelet polvista tai vyötäröstä. Jos viet käsivarsilla joudut koordinoimaan pään ja käsivarsien liikettä tai pääsi irtaamaan asesta perästä.

Ennakko vai swingi?

Hauliparven lähtönopeus on n. 400 m/s, mutta myös kiekolla on kova vauhti. Tämä tarkoittaa sitä, että osuaksesi on sinun ammuttava kiekon eteen juuri sen verran, että kiekko ja haulit ovat samassa paikassa samaan aikaan.

Tämä onnistuu kahdella eri tavalla. Ottamalla tietoinen ennakko, jolloin pidetään ase (liikkeessä) suunnattuna ennakon verran kiekon edellä. Ase laukaistaan, kun ennakko on oikea. Toinen tapa, joka on yleisempi, on käyttää ns. swingiä. Ase nostetaan kiekon perään sen lentoradalle. Ase viedään lentoradan suunnassa kiekon ohi. Kun ase on kiekon kohdalla puristetaan liipaisinta. Koska ase liikkuu koko ajan, se osoittaa sopivasti kiekon eteen, kun ase laukeaa. Kumpaa tapaa käytätkin niin oleellista on, ettei ase pysähdy laukaisuhetkellä, muuten kiekko ehtii alta pois ja tuloksena ohilaukaus.

Kokeile kumpi tapa sopii sinulle paremmin. Eteenkin sportingissa monet käyttävät, kiekkoista riippuen, molempia tapoja. Nopeaa kiekkoa voi olla helpompi ampua swingillä ja hidasta taas ennakolla.

TAVOITTEENA PEKING !

12-vuotiaana kokeilemaan riistapolkuja naapurin sedän kanssa. Edelleenkin sisarukset taivaltavat riistapolkuja yhdessä, sikäli kuin Sadulta aikaa liikenee. Hirvimetsällä hän oli isän kanssa samalla passipaikalla. Myöhemmin oli tulla ongelmia, kun piti saada pyssy mukaan hirvimetsälle. Mallusjoen metsästysseuran ensimmäinen naisjäsen törmäsi pykälään, jonka mukaan pyssyn kanssa pääsi hirvimetsälle vasta armeijan käytyään. Pykälää muutettiin ja metsälle pääsi, kun oli 18 vuotta täyttänyt. Jo ensimmäisenä jahtikautenaan niin Satu kuin Anssikin kaatoivat ensimmäisen hirsensä.

Elämä ei ole kummemmin muuttunut

Maailman huipulle noustuaan Satu Mäkelä-Nummela ei ole huomannut erikoisempaa muutosta elämässään. – Samat työt odottavat kotona Pennalassa töistä palatua. Lapsista on huolehdyttävä, pyykki pesävä, ruokaa laitettava, silitettävä... Vuo-

sien myötä harjoittelun säännöllisyys on kyllä kasvanut. Kun aikaisemmin Satu kävi radalla pari - kolme kertaa viikossa epäsäännöllisesti, nykyisin hänet tapaa radalla säännöllisesti vähintäänkin kolme kertaa viikossa. Tosin vain sellaiseen aikaan, kun Suomessa pääsee radalle ja ammunta on luvallista. Jotteivät etelän kilpasiskot saa kohtuutonta etua, suomalaisilla on ollut tapana katkaista talvi etelän harjoitusleirillä. Harjoituksissa jokaisen

laukauksen tulee olla hallittu. Huiskimisesta ei ole hyötyä. Jos ampuminen tuntuu vastenmieliseltä tai ei jaksu keskittyä, on parasta tehdä jotain muuta.

Huima nousu kiekkomäärässä

Satu Mäkelä-Nummela on nostanut Pekingiä ajatellen rutkasti kiekkomäärää. Kun aiempina vuosina Satu on ampunut 12 500 kiekkoa, nyt saa kyytiä 20 000 kiekkoa. Opetusministeriön helmikuussa

jatkuu seuraavalla sivulla...

Satu Mäkelä-Nummelan tavoitteena Peking

Teksti: Kullervo Hakama

Salaperäisiltä kuulostavat puheet haulikon antamista tuhdeista potkuista ampujalleen kiehtoivat mallusjokelaista pikkulikkaa. Kaksoisveljen kanssa kisailtiin siitä, kumpi uskaltaa ensin kokeilla, miltä

potku tuntuu. Tänä haulikon rekyyli on Satu Mäkelä-Nummelalle tuttu juttu ja nyt urheiluammunnassa kiehtovat aivan muut jutut. Päälimmäisenä ovat Pekingin olympiakiset 2008. Kesällä 2006 Satu ampui Suomelle paikan naisten trapiin – ja tarkoitus on käyttää paikka itse. Mutta näiden tapahtumien väliin mahtuu neljännesvuosisata.

Metsästysseuran ensimmäinen naisjäsen

Sadun kotona, mallusjokelaaisessa maatalossa, ammuntaan ja metsästyksen suhtaututtiin hyvin luontevasti. Pyssyjä oli ja niitä käytettiin metsällä ja riistapoluilla. Satu muistaa lähteneensä Anssin kanssa

**SATU MÄKELÄ-
LÄ-NUMMELA**

syntymäaika: 26.10.1970
syntymäpaikka: Orimattila
kotipaikka: Orimattila
ase: Perazzi
patruunat: Bascieri Pellagri
MM 3, 2-trap 1995 Kypros
MC 1, trap 2005 Brasilia
MC 1, trap 2006 Saksa
Olympiapaikka Suomelle 2006

KUVAGALLERIA, vanhaa ja uutta

Höyhenillä täytetty lasipallo vm 1860.

Katapultti lasipallojen heittämiseen.

Ennen haulikonpatruunan keksimistä ammuttiin kilpaa suustaladattavilla pii- ja nallilukkoisilla haulikoilla.

Savikiekko sadan vuoden takaa. Kiekko kiinnitettiin korvastaan heittimeen. Kiekko on nimensä mukaisesti poltetusta savesta.

Kiekkonheitin. Saksalaista mallia 1900-luvun vaihteesta.

Piikkihallipatruuna, käytössä n. vuodesta 1835. Patruunanvalmistus lopetettiin 1930-luvulla.

Nykyaikainen kiekko. Kvartsihiekkä ja erilaiset sideaineet ovat syrjäyttäneet saven.

Nykyaikainen kiekkonheitin on täysautomaattinen ja heittää kiekkoja siihen tahtiin kun napista painetaan tai mikrofooniin huudetaan.

Nykyaikainen haulikonpatruuna yleistyi 1870-luvulla. Muovihiylsy tuli markkinoille 1960-luvulla.

...jatkuu edelliseltä sivulta

myöntämä apuraha mahdollistaa tuhdinman harjoittelun. – Tällainen mahdollisuus huomioitiin jo, kun kautta suunniteltiin, kertoo Satu. Tilanteen parantumisesta huolimatta etelän ampujilla on silti etulyöntiasema. – Heillä on ammuttuna jo 15 000 kiekkoa kilpailukauden alkaessa. Me puhumme koko vuoden kiekkomääristä. Sadulla on takapihallaan heitin, jolla pääsee jonkinlaiseen harjoitteluun. Talviharjoittelu on kuitenkin virhealtista aikaa. Lumivalkoinen tausta ei tule missään kilpailussa vastaan ja ammunnessa opitun virheen pois oppiminen on vaikeaa puuhaa. Huipulla ammunta on todella tarkkaa. Haulikon perä saattaa “elää” huomaamatta ja kun noston on tehnyt muutamia kertoja väärään kohtaan, niin se tuntuu jo oikealta, mutta kiekot vain karkaavat. Peilin edessä asetta sitten palautetaan oikealle paikalleen.

Ei voi jäädä paikoilleen

Satu on yllätetty hyvältätoisella toteamuksella, kun maapaikka on olympiakiisoihin jo ammuttu: – Tänä vuonna sun ei sitten tarvi kiertää kisoja niin paljon! – Ei tässä tilanteessa ole varaa jäädä ihmettelemään, toteaa Satu. Kansainvälisiä kilpailuja on pakko kiertää jo rutiniin vuoksi. – Kisatilanne on aina erilainen. Kotona voi särkyä 25 kiekkoa helpostikin, mutta numerolappu selässä tilanne on toinen. Jokainen paikka on erilainen. Heittimet, radat ja taustat poikkeavat toisistaan. Huipulla on osattava ampua kaikkialla. Poikkeava rata ei saa hämätä ja viedä ajatuksia vikaan. Yleisesti ollaan sitä mieltä, että paras rata löytyy Orimattilasta. Mutta jos ampuu pelkästään siellä, on “hukassa” muualla. Jo naapurissa Mäntsälässä kiekko tulee esiin aivan eri tavalla kuin Orimattilassa. Orimattilaan ollaan hankkimassa yhdelle radalle uusia heittimiä ulkomailta. Ampujat ovat maailmalla törmänneet tilanteeseen, että heittimet toimi-

vat eri tavalla kuin meillä. Sääntöjen puitteissa, mutta ei läheskään niin varmasti ja ennakoitavissa kuin kotimaiset. Niiden kanssa on hyvä harjoitella kotona, ettei sitten ylläty.

Naapuruksilla sama tavoite

Satu Mäkelä-Nummela tähtäin on tiukasti Pekingissä. Paikkaa havittelee myös toinen Mallusjoelta kotoisin oleva ampuja, Noora Antikainen Mäkelän naapurista Halmaantien varrelta. – Noora on lähinnä, myöntää Satu, mutta pitää vielä paikkaa omanaan. Tuloksia täytyy kuitenkin vuoden aikana syntyä – ja kovia sittenkin. Naapurin tyttö on takaa-ajoasemissa. Apurahan turvin Satu voi vähentää “oikeaa työtä” Tuuliharjassa ja keskittyä enemmän ampumiseen. – Ampumiseen tulee saada tasaisuutta niin, että tulokset pysyvät ylhäällä, sanoo Satu ja luettelee: 23, 24, 25. – 20 on jo huono tulos. Voittaessaan viime kesänä maailmancupin Suhlin osakil-

jatkuu sivulla 21...

Metsästäjät ja haulikkoammunta

Myös olympiamitalisti Kemppainen on aloittanut uransa SML:n lajeilla

Metsästäjät ja haulikkoammunta

Maamme ensimmäiset metsästysseurat perustettiin 1860-luvulla. Niiden ohjelmaan kuului pienimuotoinen ampumakilpailutoiminta. Aluksi kilpailtiin pelkästään luotiaseilla. Sitten aseiksi tulivat myös haulikot, joilla ammuttiin aluksi taulumaisiin liikkuviin eläinkuvioihin.

Vuosisadan lopulla maamme alettiin tuoda savikiekkoja. Niiden rikkomisessa kilpaileminen oli aluksi pelkästään herraskaisten metsästäjien

puuhaa. Joissakin metsästysseuroissa kilpailtiin myös yksinkertaisilla laitteilla heitettyihin lasipalloihin.

SM-kisat ja suosion jyrkkä kasvu

Vuonna 1921 perustettu, nykyisin maamme suurin ja vanhin vapaaehtoiseen jäsenyyteen perustuva metsästäjäjärjestö, Suomen Metsästäjäliitto – Finlands Jägarförbund r.y., otti ohjelmaansa myös metsästysampumakilpailutoiminnan. Erilaisia kilpailuja järjestettiin pitkään tosin vain pii-

ri- ja seurasalolla. Ratkaiseva käänne tapahtui vuonna 1964, jolloin liitto ryhtyi järjestämään SM-kilpailuja.

Ensimmäisenä vuonna haulikolla ammuttiin sekä kiekkoja että juoksevaa kettukuviota. Kahden vuoden kuluessa siirryttiin pelkästään kiekkoihin. Kiekot lähetettiin skeet-radan matalasta tornista, osa ammuttiin skeetin ampu-
mapaikoilta ja osa viisi metriä niiden takaa.

Vuonna 1991 otettiin käyttöön molemmat heitintornit ja vuonna 1996 mukaan otettiin toiseksi kisalajiksi metsästystystrap. Muina lajeina aina heinäkuun viimeisellä viikolla järjestettävissä metsästysseuramun SM-kilpailuissa ovat luodikko- ja hirviammunta.

Suomenmestaruuskilpailujen aloittaminen lisäsi kaikkien metsästysampumalajien suosiota räjähdysmäisesti. Kisoihin pääsee osallistumaan kaiken kaikkiaan noin 2000 ampujaa, jotka kaikki joutuvat lunastamaan osallistumisoikeutensa 3-5 piiritason karsintakilpailuissa.

Vuosikymmenien ajan oli niin, että monet myöhemmin kansainvälisillä aina olympialaisia myöten maamme edustaneet haulikkohuiput aloittivat ampujantaipaleensa metsästysseuramun parissa ja lähtivät sitten mukaan myös SAL:n kisoihin.

Välillä näytti valitettavasti siltä, että nuorten kilpailijoiden määrä on tyrehtymässä. Seura- ja piiritalolla käynnistynyt aktivointi on viime vuosina tuonut kuitenkin mukaan uusia innokkaita harrastajia.

Vaikka haulikkolajeja pidetään jo perushankinnoiltaan kalliina harrastuksena, jopa SM-tasolla voimme kertoa esimerkkien valossa, että metsästyshaulikkoammunnoissa taidot ovat välineitä tärkeämpi asia. Pari vuotta sitten nuorten sarjan mestaruus metsästystystrapissa voitettiin halvimman hintaluokan venäläisellä haulikolla, jonka perä oli sahattu kilpailijalle sopivaksi.

Kansainväliset yhteydet

Suomen Metsästäjäliitolla on myös kansainvälisiä metsästysseuramunayhteyksiä. Liitto mm. nimeää karsintakilpailujen perusteella Suomen joukkueen vuosittain järjestettävään metsästysseuramun PM-kilpailuihin, joissa haulilajeina ovat metsästystystrap ja Compak sporting.

Joukkueet lähetetään myös joka toinen vuosi järjestettävään metsästysseuramun EM-kilpailuihin, joissa lajeina on Compak sportingin lisäksi joko skeet tai metsästystystrap. Vuonna 2008 EM-tittleistä kilvoitellaan Puolan Katowicessa.

Metsästäjäliitto järjestää myös SM-kilpailut niin pohjoismaisin kuin eurooppalaisinkin metsästysampumasäännöin. Näiden kilpailujen suosio onkin kasvamassa.

Mainittakoon vielä, että vaativan Riistamestari –ammattitutkinnon vaatimuksiin kuuluu mm. eurooppalaisin säännöin tapahtuvan skeetammunnan hyväksytty suorittaminen: täytyyhän metsästysammattilaisen hallita haulikonkäyttö.

Haulikko ja metsästys

Maassamme on noin 300 000 metsästäjää. Heistä lähes kaikki omistavat haulikon, monille se on jopa ainoa metsästysase. Pääsääntöisesti metsästäjä-haulikkoyhdistelmän jahtiuran alku jakaantuu kahteen pääryhmään. Osa päättää ryhtyä metsästäjäksi, suorittaa metsästäjätutkinnon, hankkii haulikon, käy harjoittelemassa kiekkoihin ja lähtee sitten ottamaan haulikkoineen ensiaskeleita riistamailla. Yleensä valmisteluihin liittyy vielä metsästysseurajäsenyyden anominen tai vieraskorttilupien osto sekä muita esivalmisteluja.

Osa metsästäjistä haulikkomiehistä ja -naisista on saanut ja saa metsästyskipinän haulikkoradoilla. Ensimmäinen tutustuminen haulikkoammunnan jaloihin taitoihin johtaa hyvin usein uusintakäynteihin. Niiden toistuesssa ja taitojen karttuessa tutustutaan muihin radalla kävijöihin. Josakin vaiheessa osa uudenpuoleisista tuttavista ryhtyy kertomaan metsästysretkistään ja houkuttelemaan harrastuskumppaniaan mukaan. Se tavallinen tarina tällaisissa tilanteissa on, että houkuteltu lupautuu aseettomaksi kumppaniksi puolikohteliaisuudesta. Tuo ensilähtö saattaa olla siinä mielessä kohtalokas, että kokemattomalle on useasti alkanut avautua uusi harrastus, josta helposti tulee yksi tärkeimmistä. Näin on käynyt mm. monille yhteiskuntaelämämme vaikuttajille.

Varsinaista metsästystä on pitkään pidetty melkomoisen puhtaasti pelkästään miesten harrastuksena. Naisia ei kovin paljon luotiasepuolen jahdeissa näy vielä, haulikon kanssa kauniimman sukupuolen edustajien määrä sen sijaan on viiden viime vuosikymmenen aikana runsastunut. Nykyisin heitä on jo toistakymmentätuhatta.

Teksti: Juha K. Kairikko

LISÄTIETOJA METSÄSTYKSESTÄ JA METSÄSTYS- AMMUNNOISTA

Suomen Metsästäjäliitto –
Finlands Jägarförbund r.y.
Kaartokatu 6
11100 Riihimäki
puh. (019) 760 490
faksi (019) 760 4910
www.metsastajaliitto.fi
sähköposti:
suomen@metsastajaliitto.fi

Tavoitteena Peking

...jatkuu sivulta 19

pailun Saksassa Satu Mäkelä-Nummela ampui 75 kiekon peruskilpailussa 70 kiekkoa rikki ja 25 kiekon finaalisarjasta 21. Kokonaistulos 91 on Suomen ennätys. Finaalissa paremmin Satu ampui vuotta aikaisemmin Brasilian Americanassa. Silloin finaalissa sarkyi 23 kiekkoa. Peruskilpailussa sarkyi tällöin 64 kiekkoa, mutta yhteistulos 87 oli silloin myös Suomen ennätys. Peruskilpailussa jokaiseen kiekkoon voi käyttää kaksi laukausta, mutta finaalisarjassa käytössä on vain yksi patruuna kiekkoa kohti. Sadun henkilökohtaisena valmentajana toimii puoliso Matti Nummela, joka on myös trapin ja tuplien päävalmentaja sekä nuorten olympia-ryhmän valmentaja.

Urheilu huipulla avartaa

Urheilu on avartanut Sadun maailmankuvaa todella paljon. Maailmaa hän on nähnyt aivan toisella tavalla kuin jos olisi pysytellyt erossa urheiluammunnasta. – Ei varmas-

ti olisi tullut näin paljon liikuttua. Todennäköisesti vain josain etelän lomakohteessa, arvelee Satu. Helmikuussa maan haulikkohuiput olivat kahden viikon leirillä Etelä-Afrikassa. Maaliskuussa oli USA-leiri, josta porukka jatkoi matkaa maailmancupin avaukseen Dominikaaniseen Tasavaltaan. Aikaisemmin jo kilpailuissa käynnit eri paikoissa olivat iso kustannuskysymys. Huipulla tilanne tasoittuu, kun apuun tulevat valtio, Olympiakomitea ja Ampumaurheiluliitto. Silti matkailullinen näkökulma jää kilpailumatkoilla vähäiseksi. – Ostoksilla toki ehtii käydä, jotta saa ostettua tuliais-ainakin lapsille. Mutta historiallisia paikkoja tai nähtävyyksien perässä ei juuri ole kierrelty, toteaa Satu. Leirien aikana on toisinaan oheisohjelmaa, kuten villieläinsafari Etelä-Afrikassa. □

Harrastetoiminta

...jatkuu sivulta 14

olla jopa osallistuminen olympialaisiin.

Kaikki eivät tähyile aivan näin korkealle, eikä maataan pääse edustamaan kuin aivan parhaat, mutta aina SM-tasoon asti tie on kaikille auki (tosin mahdollisten karsintakilpailujen kautta). Pääasia on, ettei lannistu heti ensimmäisellä yrittämällä. Voihan olla, että seuran mestaruuskilpailuissa vierellä ampunut, murskavoiton saavuttanut, onkin hallitseva euroopanmestari. Mutta eihän sitä tiedä – ehkä myös sinä olet sitä joku päivä!

Ajantasalla olevat kilpailuohjelmat löydät osoitteista www.ampumaurheiluliitto.fi ja www.metsastajaliitto.fi. Kilpailut on tarkoitettu liittojen jäsenseurojen jäsenille. SAL:n kilpailuihin pääsevät mukaan kaikki SAL:n ampumaseurojen jäsenet ja metsästäjäliiton kilpailuihin vastaavasti siihen kuuluvien metsästys- ja ampumaseurojen jäsenet. □

Haulikkoammuntaesite

Julkaisija:

SAL, haulikkojaosto

Julkaisuvuosi:

2007, 2. uudistettu painos

Kirjoittajat:

Hannu Haapaniemi,
Kullervo Hakama, Juha K.
Kairikko, Heikki Keski-
talo, Riikka Lahti, Marko
Leppä, Curt Sjöblom,
Matti Viitanen

Kuvat:

Hannu Haapaniemi, Kare
Norvapalo, Curt Sjöblom,
Jari Utriainen, Matti
Viitanen

Ratapiirroksat:

Jukka Koskinen

Toimitus ja taitto:

Oy Contender Ltd Ab

Paino:

Hämeen Offset-Tiimi Oy

SAL yhteystiedot:

SAL, 00093 SLU
Puh. (09) 3481 2481
Faksi (09) 147 764

KUN YKSIKIN KIEKKO RATKAISEE
- VALITSE BERETTA

Chiara Cainero (ITA) & DT10 TRIDENT

World Cup 2006: kultamitali, Euroopan mestaruuskilpailut 2006: kultamitali,
Maailman mestaruuskilpailut 2006: hopeamitali

Päällekkäispiippuiset Beretta DT10 kilpahaulikot ovat varma sijoitus tyyliin ja menestykseen.

Klassiset Beretta 682 E kilpahaulikot - kauniit ja voittoisat kaikissa mitteloissa.

BERETTA ASEET, VAATTEET JA VARUSTEET KILPA-AMMUNTAAN
- SUUNNITELTU AMMATTIURHEILJOIDEN VAATIMUKSIIN.

KOE SYKÄHDYTTÄVÄ TUNNE!

Aimpointin yli 30 vuotta sitten kehitetty punapistetähtäin on edelleen markkinoiden johtava tähtäin. Eikä syyttä.

Molemmat silmät voi pitää auki, joten kohteen löytäminen on nopeaa ja helppoa. Piste ei tarvitse edes olla tähtäimen keskellä – riittää, että punainen piste osuu kohteeseen. Näin tiedät aina, että osut sinne, minne tähtäät.

Tätä sykähdyttävää tunnetta monet ampujat ovat kaivanneet ja odottaneet. Aimpointin punapistetähtäimiä käyttääkin yli miljoona ampujaa. Kun vaatimuksina ovat nopeus, tarkkuus ja luotettavuus, Aimpointin tähtaimet ovat voittamattomia.

Kokeile ja koe sykähdyttävä tunne!

Uudella Aimpoint Micro R-1 -tähtäimellään Aimpoint palaa pistooliluokkaan ja todistaa, että pienikokoisessa ja tyylikkäässä tähtäimessä on mahdollista yhdistää nopeus ja tarkkuus tehokkuuteen ja käyttäjystävällisyyteen. Kätevän ja muunneltavan kiinnityksensä ansiosta Micro R-1 soveltuu kaikenlaisille tuliasuille.

Aimpoint Micro H-1 -tähtäimen erikoisominaisuudet

- Paino ilman jalustaa 84 g, jalustan kanssa 105 g
- Soveltuu kivääreille, haulikoille, käsiaseille ja jousiaseille
- Helppo kiinnitys sisäänrakennettujen Weaver-kiinnikkeiden avulla
- Käyttöaika yhdellä paristolla 5 vuotta
- Vedenpitävä 5 metriin
- Tähtäin pistettä ei tarvitse keskittää
- Takuu 10 vuotta

Uusi
tuote!

THE FUTURE IN SIGHT.

Aimpoint.

www.aimpoint.com

Maahantuoja:
Osakeyhtiö Eloranta | PL 7078, 70781 Kuopio
Puh. 0440 883 044 | Faksi 0440 883 088
www.eloranta.fi

Täydellinen **F3** hallittavuus

Keho, mieli ja teknologia ovat vahvoja osatekijöitä. Haasteena on näiden yhdistäminen kokonaisuudeksi sekunnin murto-osassa.

Lauri Leskinen:
Skeetin Suomen mestari 2006
(F3 Game 28")

Haulikolla ampuminen vaatii taitavaa silmän ja käden koordinaatiota. Oikeanlainen haulikko yhdistää metsästäjän tai kilpa-ampujan vaistomaisiksi ja erehtymättömiksi harjoitellut liikkeet yhdeksi kokonaisuudeksi, ergonomian ja teknologian yhteissummaksi.

Ainoana luokassaan Blaser F3 mahdollistaa useiden piippujen käytön ilman erityisiä sovitustoimenpiteitä, koska F3 haulikolla on erittäin pienet valmistustoleranssit ja saksalainen huippulaatu.

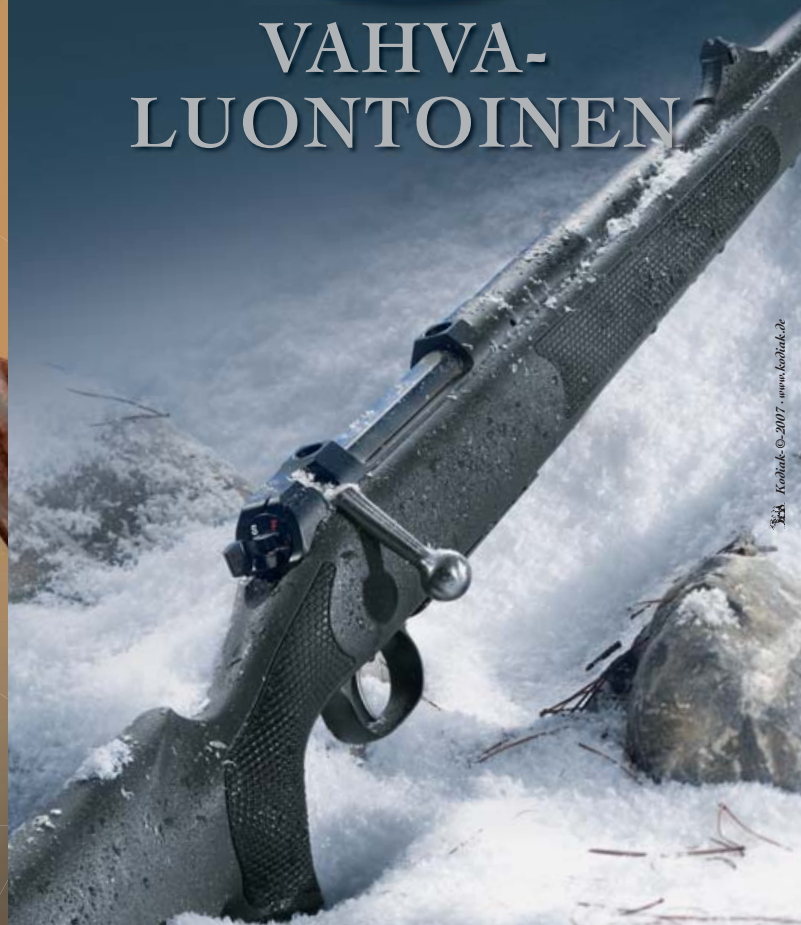
ALL OPTICS
Blaser

Kottak © 2007 - www.kottak.de

Puh. 020 7559 480 · Fax. 020 7559 481 · www.alloptics.fi · info@alloptics.fi · www.blaser.de

VAHVA- LUONTOINEN

MAUSER
M03
EXTREME

Uusi suunta

Pettämätön yhdistelmä: teräs rakenne ja korkea-luokkainen synteettinen tukki, joka on täysin pirstoutumaton ja ääntä vaimentava. Pehmeät, mustat karhennukset kahvassa ja etutukissa takaavat hyvän pidon kosteissa olosuhteissa. Jälleen kerran Mauser onnistui yhdistämään modernin tehokkuuden sekä perinteikkään asevalmistuksen. M 03 Extreme on saatavilla Africa, Solid ja Match malleina sekä vasenkätisenä.

ALL OPTICS
FOR ACTIVE OUTDOOR PEOPLE

Puh. 020 7559 480
Fax. 020 7559 481
www.alloptics.fi
info@alloptics.fi